
INTERNATIONAL
EJER
CONGRESS
IX th International Eurasian
Educational Research Congress
TAM METİN
BİLDİRİ
KİTABI
22-25 Haziran, 2022
Ege Üniversitesi İzmir
PennState
Harrisburg
ANI

IXth INTERNATIONAL EURASIAN

EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS

EJERCONGRESS 2022

TAM METİN BİLDİRİ KİTABI

22-25 Haziran, 2022

Ege Üniversitesi

IXth INTERNATIONAL EURASIAN EDUCATIONAL RESEARCH CONGRESS
EJERCongress 2022
Tam Metin Bildiri Kitabı
22-25 Haziran, 2022/Ege Üniversitesi
Anı Yayıncılık
info@aniyayincilik.com.tr
ejercongress@gmail.com
http://www.aniyayincilik.com.tr
e-ISBN: 978-605-170-787-7

İÇİNDEKİLER

Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim: Bir Topluma Hizmet Uygulaması 1
Abdullah Çetin, Harika Özge Arslan

Evim Yeryüzü: Kültüre Duyarlılık Becerileri Programının Etkililiğinin İncelenmesi 19
Abdulvahap YORGUN, Serdal MERT, Gülşah ÇÖKER

Hayat Bilgisi Dersi 3. Sınıf Kazanım ve Konularının Temel Yaşam Becerileri ve Değerler Açısından İncelenmesi 30
Ahmet AKKAYA, Nihat Çalışkan

Türkiye'nin Dış Ticareti ve Dünya Pazarlarındaki Yerinin Lise Coğrafya Öğretimine Yansıması 47
Ali İLHAN

Coğrafya Öğretiminde Coğrafi İşaret Kavramı ve Türkiye'deki Örnekleri 65
Ali İLHAN

Rutin Olmayan Problem Çözmede Üstbilişin İncelenmesi: Çoklu-Yöntem Görüşme Tekniği 82
Fatmanur AKŞAN SELÇUK, Betül BARUT

Özel Yetenekli Öğrenenler için "Çocuklar İçin Felsefe" Eğitiminin Anlamı 100
Burak AYDOĞAN

Sokratik-Ötesi Sorgulama'yı Biçimlendirmek 113
Burcu Seher ÇALIKOĞLU

Resimli Çocuk Kitaplarıyla "Göç ve Göçmen" Kavramlarına İlişkin Okur Tepkilerinin İncelenmesi 124
Burcu SEL

Etkili Öğretim İçin Teknoloji Gerekli Mi? Öğretmen Adaylarının Perspektifinden Bir Çalışma 139
Tezcan KARTAL, Büşra KARTAL

Meslek Lisesi Öğrencilerinin Problem Kurma Becerileri: Fonksiyonel Düşünme 158
Betül BARUT, Canan BEKLEN

Sosyobilimsel Bir Konunun Öğretiminde Ortaokul Öğrencilerinin Tartışmacı Tutumlarının İncelenmesi: GDO Örneği.....176
Cansu Handan HACIOĞLU, Tezcan KARTAL

Türkiye'de Okul Öncesi Dönemde Matematik Alanındaki Araştırmaların Genel Eğilimlerinin İncelenmesi.....191
Cansu TUTKUN

Okulların Değişime Açıklığı ve Örgütsel Dayanıklılığı.....210
Cem AKIN, Refik BALAY

Ses ve Nefes Eğitiminin Sesin Akustik Parametrelerine Etkisi.....224
Cemal BIYIKLI, Sadık KÜNDÜROĞLU, Hakan ÖZTÜRK

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Özerk Öğrenme Düzeylerinin İncelenmesi Investigation of Autonomous Learning Levels of Medical Faculty Students.....242
Çetin TORAMAN, Mustafa Onur YURDAL

Covid-19 Sürecinde Öğretmenlerin Sosyal Destek Durumları: Kaynaklar ve Yaşantılar.....253
Deniz GÜLMEZ, H. İrem ÖZTEKE KOZAN

Türkiye'de Matematik ve Fen Eğitiminde Kaygı Konusunda Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Tematik ve Metodolojik Eğilimleri.....264
Cenk KEŞAN, Gökçe OK, Deniz KAYA

Cebirsel İfadelerin Öğretiminde Eğitim Bilişim Ağı (EBA) İçeriklerinin Öğrencilerin Başarılarına ve Derse Katılımlarına Etkisi..... 281
Deniz KAYA, Cenk KEŞAN

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Uzaktan Eğitimden Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi.....296
Çetin TORAMAN

Belirli Gün ve Haftalar ile ilgili Çalışmaların İncelenmesi ve Yaratıcı Drama Atölyelerinin Geliştirilmesi.....310
Gül DALGAR, Yıldız MUTLU YILDIZ, Derya ARSLAN ÖZER

Halk Eğitim Kurslarına Katılan Suriyeli Kadınların Eğitim Sürecine Dair Beklenti ve Deneyimleri.....329
Duygu KAHYA HIZARCI, Birgül ULUTAŞ

Öğretmenlerin Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Rollerine Olan Algılarının Örgütsel Bağlılık Davranışları ile İlişkisi *342*
Eda KUYUCU, Çağlar ÇAĞLAR

Matematik Eğitiminde Yapay Zeka *363*
Bahadır Yıldız, Elif Ünüvar

Cinsel Eğitime İlişkin Okul Psikolojik Danışmanlarının Okul Uygulamalarına Dair Görüşleri *380*
Emine Sevginur BAŞARAN, O. Nejat AKFIRAT

Görme Engeline Ek Engelleri Olan Küçük Çocuklara Sahip Aileler İçin Erken Müdahale Hizmetleri *398*
Emine AYYILDIZ, Yeşim GÜLEÇ-ASLAN

Göçmen Çocuklara Yönelik Eğitim Politikaları: İngiltere, Almanya ve Türkiye Karşılaştırması *411*
Elif YILDIRIM, Ceren Deniz COŞKUN, Ceyda ŞENSİN

Özel Eğitim Öğretmenlerinin Erken Okuryazarlık Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi *427*
Emre LAÇİN

Görev Yeri Değişen Okul Yöneticilerinin Örgütsel Sosyalleşme Süreçlerine İlişkin Görüşleri *436*
Esen ALTUNAY, Esen ALTUNAY

Çocuk Kitapları ile Bilime Yolculuk Öğretmen Eğitim Programı"nın 60-72 Aylık Çocukların Fen Eğitiminde Problem Çözme Becerilerine Etkisinin İncelenmesi *452*
Esra DOĞANAY KOÇ, Gülden UYANIK

Ortaokul Öğrencilerinin Fen Bilimleri Dersinde Artırılmış Gerçeklik Uygulamalarının Kullanımına Yönelik Tutum ve Düşünceleri *471*
Fatma DEMİRTAŞ, Alptürk AKÇÖLTEKİN

Göçle Gelen Bireylerin Topluma Uyumlandırılması İçin Pazarlanabilir Bir Ürün Olarak Eğitim *486*
Fatma İrem KONYALIOĞLU, Işıl KELLEVEZİR

Disiplinler Arası Bir Doğa Eğitimi Projesinin Ortaokul Öğrencilerinin STEM'e Yönelik Tutumlarına Etkisi *494*
Fatma KESKİNKILIÇ

İlköğretim Öğrencilerine Yönelik Programlama Öğretiminde Fiziksel Programlama Araçlarının Etkisi 501
Fatma KESKİNKILIÇ

Dezavantajlı Gruplar İçerisinde Yer Alan Suriyeli Sığınmacıların Uyum ve Çocuklarının Eğitim Sorunları.....510
Ferhan GÜNDÜZ

Türkiye ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sosyal Bilgiler Dersi Öğretim Programlarının Karşılaştırmalı Analizi.....529
Ali Mert TAŞKIN, Fisun BOZKURT

Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeyleri ve Cinsiyet Değişkenleri Açsından STEM Eğitimi Tutum ve Farkındalık Düzeylerinin İncelenmesi.....543
Gamze KILIÇ, Pınar FETTAHLIOĞLU

Hemşirelik Eğitimine Yeni Bir Bakış: Akademik Öz Yeterlilik 563
Gonca AKTAY, Ayşe ÇİÇEK KORKMAZ

Türkiye'de Yer Bilimleri Konularıyla İlgili Yayımlanmış Tezlerin İncelenmesi.....572
Gonca ÇAKMAK, Gizem ARBATUN

Yetişkinlerde Çevrimiçi Kumar Bağımlılığının Suçluluk ve Depresyon ile İlişkisinin İncelenmesi.....591
Gülsenem TEPE, Bilal KALKAN

Yetenek Göçü Bağlamında Üstün Yeteneklilerin Eğitimini Yeniden Düşünmek.....607
Gülşah AVCI DOĞAN

Çocuklar İçin Felsefe ile Empati Becerisini Geliştirme.....623
Halime Benan DAL, Derya ARSLAN ÖZER

İlköğretim Okullarında Dağıtımcı Liderliğin Örgütsel Stres ile İlişkisi 642
Hamza ARIK, Çağlar ÇAĞLAR

Ortaokul Öğrencilerinde Akademik Başarı Baskısını Azaltmak İçin Hazırlanan Ebeveyn Eğitim Programının Etkililiğinin İncelenmesi.....660
Hatice ÖZGEN

Ergenlerde Çevrimiçi Oyun Bağımlılığı ile Saldırganlık ve Dürtüsellik Arasındaki İlişkinin İncelenmesi.....672
Hilal DAĞDEVRAN, Bilal KALKAN

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Eğlence Eğilimlerinin Duygu Düzenleme Becerilerini Yordayıcılığının İncelenmesi 687
Hilal YILMAZ, Rengin ZEMBAT

2010-2021 Yılları Arasında Fen Bilimleri Eğitimi Alanında Teknoloji Kullanılan Lisansüstü Tezlerin ve Önerilerinin Derlenmesi 704
Ilgım ÖZERGUN, Alptürk AKÇÖLTEKİN

İlkokul Matematik Ders Kitaplarının Görselleştirme Yaklaşımı Açısından İncelenmesi.....722
Hülya COŞKUN, Özlem DOĞAN TEMUR

Öğretmen Öz-Yeterliği ile İlgili Yapılmış Çalışmaların Bibliyometrik Analizi.....740
Hatice İrem ÖZTEKE KOZAN, Deniz GÜLMEZ

Akıcı Okuma Güçlüğünün Giderilmesine Yönelik Bir Uygulama: DEM-OKU Kullanımı.....752
Abdulkadir ÇINAR, Gülden BOZKUŞ-GENÇ

Üniversitelerin Öğretme-Öğrenme Merkezi İşlevleri ve Öğretim Teknolojileri Politikalarının İncelenmesi 767
Kerem ERMİŞ

Sinema Filmlerinin Öğretimsel Değerine Yönelik Algıların İncelenmesi: Bir Metafor Çalışması 778
M. Emir RÜZGAR

Madde Bağımlısı Bireylerin Sosyal Dışlanma Durumlarının İncelenmesi.....797
Mehmet Eren KÜÇÜKDOĞAN, Bilal KALKAN

Türkiye'de Özel Eğitimle İlgili Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi.....812
Mehmet İNCE, Şule FIRAT DURDUKOCA

Farklı Öğretim Programlarındaki Öğretmen Adaylarının STEM Eğitimi Hakkındaki Görüşleri.....823
Mehmet ŞAHİN, Cenk KEŞAN, Gökçe OK, Deniz KAYA

İlköğretim Matematik Öğretmeni Adaylarının Yaratıcı Etkinlik Geliştirme Becerilerinin İlişkilendirme Boyutunda İncelenmesi *838*
Melisa Ayça KARACAKÖYLÜ, Melike TURAL SÖNMEZ

Lisansüstü Öğrenci Görüşlerine Göre Akademik Kendileşme *858*
Miray DOĞAN, Hasan ARSLAN

Okul Öncesi Eğitimde Açılan Özel Eğitim Sınıflarına İlişkin Veli ve Öğretmen Görüşleri *875*
Yüksel GÜNDÜZ, Meral KILIÇ

Ortaokul Öğrencilerinin Problem Çözme Becerilerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi *891*
Merve SÖĞÜT, Pınar FETTAHLIOĞLU

2019 TIMSS USA Matematiğe Yönelik Duyuşsal Özelliği Ölçen Maddelerine Yapılan Ölçme Değişmezliği *909*
Merve KILIÇ

Öğretmen Yetiştirme Temalı Tezlerin Değerlendirilmesi *932*
Murat KORUCUK

Kapsayıcı Eğitim Çerçevesinde Eğitim Kurumlarının Erişilebilirliği: Artvin İli Örneği *949*
Mustafa CEYLAN

Suriyeli Çocukların Ebeveynlerinin Gözünden Okul Öncesi Eğitim *957*
Mustafa BOZKURT, SibelSÖNMEZ, Sibel BOZKURT

Sınıf Öğretmeni Adaylarının Matematiksel Modelleme Deneyimi: Mantar Problemi *969*
Mustafa GÖK, Ahmet Ala SARIMURAT

İlköğretim Matematik Öğretmeni Adaylarının Purdue Modeli Deneyimi: EBOB-EKOK Örneği *982*
Mustafa GÖK, Tuğba Yulet YILMAZ

8. Sınıf Düzeyindeki STEM Uygulamalarının Öğrencilerin STEM Beceri Düzeylerine Yönelik Algılarına Etkisi *993*
Mustafa GÖK, Nihal DEMİR

Öğretim Elemanlarının Dijital Yaratıcılık Zekâları 1008
M. Tuncay SARITAŞ, Serpil GÜNAYDIN

Ortaokul Öğrencilerinin Okuma Stratejileri Üstbilişsel Farkındalıklarının İncelenmesi 1018
Nahide İrem AZİZOĞLU

Fen Öğretmen Adaylarının Artırılmış Gerçeklik Uygulamaları Algılarının Modellemeye Yönelik Düşünceleri ile İlişkisinin İncelenmesi.....1031
Nesrin Ürün ARICI, Emre YILDIZ

Bağımsız Anaokulunda Görev Yapan Okul Müdürlerinin Yaratıcı Öğretmen Kavramına İlişkin Görüşleri 1043
Sevil YAVUZKILIÇ

4-6 Yaş Arası Çocuklarda Görsel-İşitsel Araçlarla Fransızca Öğretimi.....1051
Sevinç AKDOĞAN ÖZTÜRK

Üniversite Öğrencilerinin 21. Yüzyıl Becerileriyle İlgili Algılarını Anlamak: Nitel Bir Çalışma.....1059
Sibel DURU, Erdinç DURU, Asuman Duatepe PAKSU, Murat BALKIS, Mehmet Emin BAKAY

Fen Eğitiminde Mühendislik Tasarım Süreci Döngüsünün Robotik Kodlama Uygulamalarına Uyarlanması Konu Alanı: Fen Eğitimi 1073
Nevin KOZCU ÇAKIR, Suna KARLIDAĞ

Çevrimiçi Oyun Bağımlılığının Uyku Problemleri ve Anksiyete ile İlişkisinin İncelenmesi 1091
Sümeyra YIKILMAZ, Bilal KALKAN

Özel Gereksinimli Bireyler ve Öğretmen Adaylarıyla Gerçekleştirilen Etkinliklere Yönelik Beklentiler 1097
Şenay BAŞ, Mahmude ÖZER

Otizmli Bireylerde Fiziksel Aktivitelerin Öğrencinin Sosyal Becerilerine Etkisinin Öğretmen Görüşlerine Göre Belirlenmesi 1114
Şerife Şenay İLİK

Sekizinci Sınıf Öğrencilerinin Aritmetik Ortalama Problemlerini Çözüm Stratejilerinin İncelenmesi.....1125
Şeyda AYDIN KARACA, Zeynep Sonay AY

Bağlam Temelli Sözcük Öğretim Yönteminin Ortaokul Yedinci Sınıf Öğrencilerinin Sözcük Öğrenimine Etkisi *1134*
Tuba YURTSEVEN

Akademik Motivasyon, Öz-düzenleme ve Akademik Ertelemenin Çevrimiçi Eğitimdeki Akademik Doyum ile İlişkisi *1151*
Tuğçe SOYSAL, Bilal KALKAN

Öğretmenlerin Algılanan Sosyal Destek, Yalnızlık, Psikolojik İyi Oluş ve Mesleki Doyumlarının İncelenmesi *1168*
Ufuk AKTAŞ

Türkiye'de Özel Eğitim Alanında Çalışan Öğretmenlerin Güvenlik Becerileri Öğretimine İlişkin Görüşleri *1183*
Hasan KÖSE, Gökhan İNCE, Nevin GÜNER YILDIZ

Ortaokul Matematik Öğretmen Adaylarının Cebire Yaklaşımlarının Temel Kavramları Tanımlamaları Üzerinden İncelenmesi *1195*
Nilüfer ZEYBEK, Esra DEMİRAY

Okul Öncesi Öğretmen Adayları Öğretim Teknolojilerini Nasıl Değerlendiriyorlar? *1209*
Nisa BAŞARA BAYDİLEK

Üniversite Öğrencilerinin Yeni Medya Okuryazarlık Düzeyleri *1223*
Neşe Sevim ÇIRAK, Osman EROL

Türkiye'de Yapılmış Artırılmış Gerçeklik ve Sanal Gerçeklik Uygulamalarına Yönelik Araştırmaların İncelenmesi *1235*
Orhan AKTAŞ, Belma BARAK

Lisansüstü Öğrencilerin Tez Danışmanlarıyla Yaşadıkları Sorunlar *1254*
Özge BIKMAZ BİLGEN

Çocukların Gözünden Çocuk Hakları *1276*
Özge TARHAN

Halk Eğitimi Merkezlerinde Aktif Yaşlanma Algıları: Çanakkale İli Merkez Örneği *1292*
Özlem DEMİRBAŞ, Hasan ARSLAN

Özel Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrencilerin Okuma Becerilerine İlişkin Türkiye'de Yapılmış Tezlerin İncelenmesi *1309*
Özlem YAĞCIOĞLU, Esra KANLI

Aile ve Okul Arasındaki Köprü: Veli Toplantıları *1323*
Raziye GÜNAY BİLALOĞLU, İmray NUR

Öğretmenlerin Psikolojik Sağlamlılıkları ve Motivasyonları Arasındaki İlişki *1339*
Rümeysa KULOĞLU, Asiye ŞENGÜL AVŞAR

Halkla İlişkiler ve Okul Yönetimi Yönünden Önemi *1351*
Sabit MENTEŞE, Metin DOĞAN

Dil Eğitimi Alanında Çalışan Öğretmenlerin Birlikte Öğretim Hakkındaki Görüşlerinin Belirlenmesi *1364*
Saim AKMAN, Süleyman ARSLANTAŞ

Temel Eğitimde Uygulanan Okul Sosyal Hizmetinin Değerlendirilmesi *1384*
M.Serhat SEMERCİOĞLU

Etkinliklerle Eleştirel Düşünme Öğretiminin Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimlerine ve Standartlarına Etkisi *1393*
Serkan ASLAN

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Elektrik ve Elektronik Teknolojileri Alanı Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Hedeflerinin İncelenmesi *1408*
Serpil ŞEN GÜRER

Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Bir Bireyin Genç Yetişkinlik Dönemine İlişkin Deneyimleri *1424*
Yeşim GÜLEÇ-ASLAN, Uğur YASSIBAŞ

Göç - Eğitim Stilleri - Performatif İnşa *1439*
Yesim KASAP CETİNGÖK

Savunmacı Kötümserlik ve Sosyal Sorun Çözme: Bilişsel Esneklik-Kontrol, Bilişsel Duygu Düzenlemenin Aracılığı *1449*

Yunus Emre GEÇİCİ, Esma GÖKSU, Elif AKTAŞ, Pelin YANIK, Ayşe Ezgi ERGÜN

Türk Eğitim Sisteminde Denetimin Dünü, Bugünü ve Geleceği *1466*

Yusuf BADAVAN

Sınıf Öğretmenlerinin, Öğrencilerin Eleştirel Okuma Becerilerini Geliştirmeye Yönelik Yapmış Oldukları Uygulamalar *1483*

Yücel PEKGENÇ, Ayşegül KARABAY

Öğrenci Görüşlerine Göre Sağlık Meslek Liselerinin Tercih Edilmesini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi *1500*

Yüksel GÜNDÜZ, Kevser CANAL

Okul Öncesi Erkek Öğretmenlerin Mesleki Rolleri *1515*

Yeliz TEMLİ-DURMUŞ

Öğretmen Adaylarının Gözünden Kapsayıcı Eğitim *1522*

Z. Esra KETENOĞLU KAYABAŞI

Ortaokul Öğrencilerinin Okul Algısının Metafor ve Resim Aracılığıyla İncelenmesi *1531*

Zeliha SOLAK

Ben Varım Projesinin Üniversite Öğrencilerinin Proje Yönetim Becerilerine Yansımaları *1545*

Zeynep YILMAZ ÖZTÜRK

20. Milli Eğitim Şurası Kararlarının Temel Eğitimde Fırsat Eşitliği Boyutu İle İlgili Öğretmen Görüşleri *1556*

Zeynep YILMAZ ÖZTÜRK, Pelin İLHAN, Galip Çağatay GAYA

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi ve Bişkek Sosyal Bilimler Üniversitesi Lisans Öğrencilerinin Ders Çalışma Becerilerinin İncelenmesi *1576*

Zyinat ESENALİEVA, Hasan ARSLAN

Matematik ve Fen Bilimleri Öğretmen Adaylarının Covid-19 Pandemisinde Uzaktan Eğitime İlişkin Deneyimleri *1590*
Büşra KARTAL, Tezcan KARTAL

Mülteci Öğrencilerin Eğitim Süreçleri Bağlamında Öğretmenlerin Mesleki Gelişim İhtiyaçlarının Belirlenmesi *1608*
Betül BALKAR, Filiz TUNCEL

Ortaokul 7. Sınıf Öğrencilerinin Fen Öğrenme Becerilerinin Öğrenme Stillerine Göre Değişiminin İncelenmesi 1626
Erkan ÇAVUMİRZA , Zübeyde Burçin GÜRBEY USTA, Hatice MERTOĞLU

Uzaktan Eğitimin Hizmet Kalitesine Yönelik Öğrenci Algı ve Beklentilerinin Belirlenmesi,Hizmet Kaitesi İle Öğrenci Bağlılığı ve Öğrenci Memnuniyeti Arasındaki İlişki 1643
İlkay OKAY

Özgül Öğrenme Güçlüğü Olan Bir Öğrencinin Akıcı Okuma ve Okuduğunu Anlama Becerilerinin Geliştirilmesine Yönelik Bir Durum Çalışması *1658*
Lokman ŞAHİN, Gülden BOZKUŞ-GENÇ

Sözcük Seçme Yöntemi: Altıncı Sınıf Türkçe Ders Kitabında Yer Alan Sözcükler Üzerine Bir İnceleme *1672*
Mustafa AYDIN

Çizgi Filmlerdeki Çocuk Karakterlerin Öz Düzenleme Becerileri Kullanımlarına Yönelik İnceleme: Rafadan Tayfa Örneği *1688*
Kübra ÇELİK, Özlem DOĞAN TEMUR

Web 2.0 Destekli Matematik Öğretiminin Ortaokul Öğrencilerinin Cebirsel Düşünme Becerilerine ve Tutumlarına Etkisi *1699*
Mervegül IŞIK, Gülfem SARPKAYA AKTAŞ

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Özerk Öğrenme Düzeylerinin İncelenmesi

Investigation of Autonomous Learning Levels of Medical Faculty Students

Çetin TORAMAN
Çanakkale Onsekiz Mart University
toramanacademic@gmail.com
ORCID ID: 0000-0001-5319-0731

Mustafa Onur YURDAL
Çanakkale Onsekiz Mart University
monuryurdal@yahoo.com
ORCID ID: 0000-0002-9632-7192

Özet
Özerklik öğrenme literatürde "kişinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu üstlenmesi" ve kişinin arzusuna, yeteneğine ve kontrol etme özgürlüğüne dayanan kendi eğiliminin kontrolünü ele geçirme kapasitesi olarak tanımlanmıştır. Özerk öğrenen; tüm niyet ve amaçlarla, öğretmenin çeşitli uyaranlarına basitçe tepki vermek yerine, fikirler üreterek ve öğrenme fırsatlarından yararlanarak öğrenme sürecinde aktif bir rol alan bireylerdir. Özerklik hem hümanist hem de yapılandırmacı geleneklerde öğrenci öğrenme teorilerinin bir özelliği olmuştur. Tıptaki birçok düşünceli lider, doktorlar hastalarıyla etkileşimlerinde daha insancıl olduklarında, hastalarının daha olumlu sağlık sonuçlarına sahip olduklarına dair inançlarını ileri sürmüşlerdir. Tıp eğitiminde özerklik desteği oldukça önemlidir. Tıp eğitiminde özerklik araştırmaları sınırlıdır. Bu çalışmanın amacı, tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenme düzeylerinin belirlenmesi ve cinsiyet ile öğrenim gördükleri sınıfa göre özerk öğrenme düzeylerinin karşılaştırılmasıdır. Bu araştırma tarama türünde bir araştırma olup, araştırma verileri 2021-2022 Eğitim Yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören 1'inci sınıftan 6'ncı sınıfa kadar öğrenim gören 541 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada veri toplamak için "Özerk Öğrenme Ölçeği-ÖÖÖ (Autonomous Learning Scale-ALS)" kullanılmıştır. Ölçek Macaskill ve Taylor (2010) tarafından geliştirilmiş, Arslan ve Yurdakul (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım testi sonucuna göre ölçek alt boyutları ve genel toplam puanının normal dağılım göstermediği ($p<.05$) belirlenmiştir. Bu nedenle karşılaştırma testleri Mann Whitney U Test ve Kruskal Wallis Test ile gerçekleştirilmiştir. Tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenme ölçeği maddelerine verdikleri yanıtlar incelendiğinde hemen hemen tüm maddelerde ortalama ve ortanca değerin 4 ya da 4'e yakın olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin özerk öğrenme düzeylerinin yüksek olduğu biçiminde yorumlanmıştır. Araştırmamızda erkek ve kız öğrenciler arasında özerk öğrenme düzeyi açısından bir fark oluşmadığı görülmektedir. Tıp eğitiminde simülasyon, sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik gibi uygulamaların kullanılması teknolojik açıdan öğrencilerin öğrenme özerkliklerini kazanmaları için destek oluşturacaktır. Özerk öğrenmenin eğiticiler ile de yakından ilgili olması nedeniyle tıp eğiticilerinin de özerk öğrenmeyi destekleyici öğretim yöntemlerini uygulaması önerilmektedir.
Anahtar Kelimeler: *Özerklik, Öğrenen özerkliği, Tıp fakültesi, Öğrenci, Tıp eğitimi.*

Abstract
Autonomous learning is defined in the literature as "taking responsibility for one's own learning" and the capacity to take control of one's own tendency based on one's desire, ability, and freedom to control. autonomous learners; are individuals who, with all intents and purposes, take an active role in the learning process by generating ideas and taking advantage of learning opportunities, rather than simply reacting to the teacher's various stimuli. Autonomy has been a feature of student learning theories in humanist and constructivist traditions. Many

thoughtful leaders in medicine have propounded their belief that when doctors are more humane in their interactions with their patients, their patients have more positive health outcomes. Autonomy support is critical in medical education. Autonomy research in medical education is limited. The aim of this study is to determine the autonomous learning levels of medical school students and to compare the autonomous learning levels according to gender and the class they are studying. This research is a survey-type study and the research data consisted of 541 students from the 1st grade to the 6th grade studying at Çanakkale Onsekiz Mart University Faculty of Medicine in the 2021-2022 academic year. "Autonomous Learning Scale-ALS" was used to collect data in the study. The scale was developed by Macaskill and Taylor (2010) and adapted into Turkish by Arslan and Yurdakul (2015). According to the Kolmogorov-Smirnov Normal Distribution test results, it was determined that the scale sub-dimensions and the overall total score did not show normal distribution ($p<.05$). For this reason, comparison tests were carried out with Mann Whitney U test and Kruskal Wallis Test. When the answers given by the medical faculty students to the autonomous learning scale items were examined, it was determined that the mean and median values for almost all items were 4 or close to 4. This result was interpreted as the students' autonomous learning levels were high. In our study, it is seen that there is no difference between male and female students in terms of autonomous learning level. Using applications such as simulation, virtual reality and augmented reality in medical education will support students to gain their learning autonomy from a technological point of view. Since autonomous learning is closely related to educators, it is recommended that medical educators apply to teach methods that support autonomous learning.
Keywords**:** *Autonomy, Learner autonomy, Faculty of medicine, Medical education.*

Giriş

Öğrenen özerkliği ile ilgili olarak Holec'in (1981) "kişinin kendi öğrenmesinin sorumluluğunu üstlenmesi" tanımlamasından sonra öğrenen özerkliği ile ilgili alınyazında birçok tanımlama yapılmıştır. "Sorumluluk alma, öğrenenlerin, öğrenme hedeflerine karar verme, öğrenme yöntemlerini seçme ve ilerlemeyi değerlendirme gibi geleneksel olarak öğretmene ait olan birçok süreci (kısmi veya tamamen) sahiplenmesini içerir. Littlewood (1996), özerkliğin iki temel bileşen içerdiğine dikkat çekmiştir: öğrenenlerin yetenekleri ve bağımsız olarak seçim yapma istekleri. Benson (2001) özerkliği, kişinin arzusuna, yeteneğine ve kontrol etme özgürlüğüne dayanan kendi eğiliminin kontrolünü ele geçirme kapasitesi olarak tanımlamıştır. Literatürü inceleyen Wang (2011); öğrenen özerkliği ile ortak görüşlerin toplandığı şu tanıma yer vermiştir: "öğrenen özerkliği; sorumluluk alma, öğrenenlerin öğrenme hedeflerine karar verme, öğrenme yöntemlerini seçme ve ilerlemeyi değerlendirme gibi geleneksel olarak öğretmene ait olan birçok süreci (kısmi veya tam) sahiplenmesini içerir."

Tanımlar, özerk öğrenenlerin nasıl yapabildiklerinden ziyade neler yapabildiklerine odaklanmıştı. Daha sonraki çalışmalar özerklikle öğrenme metodolojisine odaklanan sınıf içinde özerk öğrenenleri yetiştirmeye geliştirmeye kaymıştır. Hedge (2001) öğrenen eğitimi yoluyla öğrenen özerkliğine yönelik bir yaklaşımın çerçevesini çizdi. Kumaravadivelu (2008) kendini gözlemleme, kendi kendini analiz etme ve kendini değerlendirme sonucunda sınıf içi öğrenmenin öğretmenler tarafından nasıl şekillendirilip yeniden biçimlendirilebileceğine odaklanmıştır.

Özerk öğreneni tanımlamak gerekirse; tüm niyet ve amaçlarla, öğretmenin çeşitli uyaranlarına basitçe tepki vermek yerine, fikirler üreterek ve öğrenme fırsatlarından yararlanarak öğrenme sürecinde (pro-) aktif bir rol alır (Boud, 2012; Knowles, 1975; Kohonen ve Bedley, 1992). Rathbone'a (1971) göre özerk öğrenen, kendi kendini aktive eden bir anlam yapıcı, kendi öğrenme sürecinde aktif bir faildir. O, başına sadece olayların geldiği biri değildir; olayların olmasına kendi iradesiyle sebep olan kişidir. Öğrenme, dünyayla kendi başlattığı etkileşimin sonucu olarak görülür.

Başka bir deyişle, öğrenen özerkliği, 'bireylerin kendi öğrenmelerinde aktif katılımcı olma derecesi' olarak anlaşılan öz-düzenleme ile yakından ilişkilidir (Dornyei, 2005). Buna göre, öğrenme motivasyonu ve öğrenme yeteneği, özerk veya kendi öz-düzenlemeli öğrenme için iki temel öncüldür.

Boekaerts (1996), öz-düzenlemeli öğrenenlerin öğrenme sürecinin doğası gereği yapıcı olduğunu savunur ve öz-düzenlemenin öğrenenlerin her iki bilişsel düzenleyici stratejiyi de (örneğin hedef belirleme, eylem planlama) ve de motivasyonel düzenleyici stratejiler (örneğin, davranışsal niyetin zihinsel temsili, engeller karşısında eylem planının sürdürülmesi), alana özgü bilgi ve hedeflerin iç içe geçmiş bilişsel ve motivasyonel yönleriyle birlikte kullanmasını gerektirdiğini öne sürer. Boekaerts (1996) ayrıca, eğer bir öğretmen öğrenme sürecini yönlendiriyor ve yönlendiriyorsa, öğrencilerin öz-düzenleme becerilerine pek ihtiyaç duymadığına da dikkat çekiyor. Bu nokta, öğrencilere daha fazla özerklik sağlamanın, öz düzenleme becerilerinin gerekli olacağı bir alan yaratacağı ve dolayısıyla onları daha da geliştirme fırsatı sağlayacağı anlamına gelir.

Özerklik hem hümanist hem de yapılandırmacı geleneklerde öğrenci öğrenme teorilerinin bir özelliği olmuştur. Hümanistler, öğrenmeyi kendi içindeki kişisel anlamı keşfetme arayışı olarak görürken, yapılandırmacılar öğrenmeyi bilginin bireysel inşası yoluyla kişisel anlam oluşturma olarak görür (Hughes, 2003).

Tıptaki birçok düşünceli lider, doktorlar hastalarıyla etkileşimlerinde daha insancıl olduklarında, hastalarının daha olumlu sağlık sonuçlarına sahip olduklarına dair inançlarını ileri sürmüşlerdir. Tıp eğitimcileri öğrencilerinin eğitiminde daha hümanist olduklarında, öğrencilerin de hasta bakımlarında daha hümanist olduklarını öne süren, öz-belirleme teorisi tarafından yönlendirilen motivasyonel psikoloji araştırmalarını gözden geçirmektedir. Tıp eğitiminde hümanist olmak, öğrencilerin özerkliğinin desteklenmesiyle sağlanabilir. Özerklik desteği, öğrenmeye ilişkin aktif katılımlarını ve irade duygularını teşvik etmek için öğrencilerin bakış açılarından çalışmak anlamına gelir. Araştırmalar, eğitimciler öğrenci özerkliğini daha

fazla desteklediğinde, öğrencilerin sadece hastalara karşı daha hümanist bir yönelim sergilemekle kalmayıp, aynı zamanda daha fazla kavramsal anlayış ve daha iyi psikolojik uyum gösterdiklerini göstermektedir (Williams ve Deci, 1998).

Tıp eğitiminde özerkliği desteklemenin yollarından bazıları, küçük grup öğretimi, probleme dayalı öğrenme ve hastaların sorumluluğunun kademeli olarak artmasıdır. Özerkliği destekleyici öğretim davranışı bir özellik değildir ve öğrenilebilir. Tıp eğitiminde özerklik desteği, öğrenciler için tıp müfredatında değişiklik getirmekle sınırlı değildir; tıp fakültelerinde eğitimle ilgili olanlar arasında özerkliği teşvik eden düşünme ve çalışma biçimindeki genel bir değişiklikle ilgilidir. Tıp eğitiminde özerklik araştırmaları sınırlıdır. Araştırılması gereken bazı konular, öğrencilerin ve öğretmenlerin öğrenmede özerkliğe ilişkin fikir ve algılarıdır (Kusurkar ve Croiset, 2015).

Bu çalışmanın amacı, tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenme düzeylerinin belirlenmesi ve cinsiyet ile öğrenim gördükleri sınıfa göre özerk öğrenme düzeylerinin karşılaştırılmasıdır.

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırma tarama türünde bir araştırmadır. Tarama araştırmaları davranış bilimlerinde büyük miktarda bilgi toplamanın nispeten etkili yolları olarak yaygın olarak kullanılmaktadır. Belirli bir grubu herhangi konuda tanımını elde etmek için bir anket kullanan bir araştırma çalışmasına tarama araştırması tasarımı denir. Tarama araştırması tasarımının amacı, incelenen konuda bireylerin doğru bir resmini elde etmektir (Gravetter ve Forzano, 2012)

Örneklem

Araştırma verileri 2021-2022 Eğitim Yılında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Fakültenin 6 sınıfında toplam 1056 öğrenci öğrenim görmektedir. Araştırmaya katılımda gönüllülük esastır. Bu nedenle araştırma örneklemi uygun (convenience) örneklem halini almıştır. Araştırmaya 541 öğrenci katılım göstermiştir. Katılan öğrencilerin sınıflara ve cinsiyete göre dağılımı tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Öğrencilerin Sınıflara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişken		N (%)
Sınıf	1. Sınıf	138 (25,5)
	2. Sınıf	64 (11,8)
	3. Sınıf	100 (18,5)
	4. Sınıf	90 (16,6)
	5. Sınıf	75 (13,9)
	6. Sınıf	74 (13,7)
Cinsiyet	Kadın	288 (53,2)
	Erkek	253 (46,8)
	Toplam	**541 (100)**

Veri Toplama Aracı ve Uygulama

Araştırmada veri toplamak için "Özerk Öğrenme Ölçeği-ÖÖÖ (Autonomous Learning Scale-ALS)" kullanılmıştır. Ölçek Macaskill ve Taylor (2010) tarafından geliştirilmiş, Arslan ve Yurdakul (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 12 soru ve iki alt boyuttan (faktör) oluşmaktadır. İlk alt boyut bağımsız öğrenme hakkında bilgi vermektedir ve 5 maddeden oluşmaktadır. İkinci alt boyut çalışma alışkanlıkları hakkında bilgi vermektedir ve 7 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte tersten puanlanan madde bulunmadığı gibi yanıt seti 5 dereceli Likert türünde bir ölçektir. Türkçe uyarlamasında ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi uyum indekslerinin bir kısmı kabul edilebilir, bir kısmı ise mükemmel düzeyde belirlenmiştir. Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .80 olarak belirlenmiştir.

Analiz

Katılımcıların puanları JAMOVI programına aktarılmıştır. Bu programın seçilme gerekçesi ücretsiz bir yazılım olmasıdır. Öğrencilerin ölçekte yer alan tüm maddelere verdikleri yanıtlar ortalama, standart sapma, ortanca gibi betimsel istatistikler ile incelenmiştir. Öğrencilerin iki alt boyuttan aldıkları puanlar elde edilmiş ve puanların normal dağılım durumu incelenmiştir. Kolmogorov-Smirnov Normal Dağılım testi sonucuna göre ölçek alt boyutları ve genel toplam puanının normal dağılım göstermediği ($p<.05$) belirlenmiştir. Bu nedenle karşılaştırma testleri Mann Whitney U Test ve Kruskal Wallis Test ile gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Özerk Öğrenme Düzeyleri

Araştırmaya katılan 541 tıp fakültesi öğrencisinin özerk öğrenme ölçeği maddelerine verdikleri yanıtlar ortalama, standart sapma, ortanca gibi betimleyici istatistikler ile incelenmiştir. Sonuçlar tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2

Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Özerk Öğrenme Düzeyleri

İfadeler (Maddeler)	N	Ortalama (S. Sapma)	Ortanca (Min.-Maks.)
1. Yeni öğrenme deneyimlerini severim.	541	3,89(0,9)	4(1-5)
2. Bilinen şeyleri yeni yöntemlerle yapma fikrine açığım.	541	3,80(0,9)	4(1-5)
3. Zorluklarla başa çıkmayı severim.	541	3,62(1)	4(1-5)
4. Yeni konular hakkında kendi kendime bilgi edinmeyi severim.	541	3,75(0,9)	4(1-5)
5. Dersler zor olduğunda bile sabırla çalışmaya devam ederim.	541	3,41(1)	4(1-5)
6. Ödev son teslim tarihleri beni derse daha iyi motive eder.	541	3,20(1)	4(1-5)
7. Öğrenme deneyimlerimle ilgili sorumluluk alırım.	541	3,71(0,9)	4(1-5)
8. Zaman yönetimim iyidir.	541	3,37(1)	4(1-5)
9. Ödev teslim tarihlerine uymada iyiyim.	541	3,82(1)	4(1-5)
10. Etkili çalışma için zamanımı planlarım.	541	3,48(1)	4(1-5)
11. Derse başlamak için asla bahane üretmem.	541	3,04(1)	3(1-5)
12. Kendi kendime çalışmak beni mutlu eder.	541	3,62(1)	4(1-5)

Tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenme ölçeği maddelerine verdikleri yanıtlar incelendiğinde hemen hemen tüm maddelerde ortalama ve ortanca değerin 4 ya da 4'e yakın olduğu belirlenmiştir. Bu sonuç öğrencilerin özerk öğrenme düzeylerinin yüksek olduğu biçiminde yorumlanmıştır. Öğrenciler sadece "derse başlamak için asla bahane üretmem" maddesinde orta düzeyde katılım belirtmişlerdir.

Cinsiyete Göre Öğrencilerin Özerk Öğrenme Düzeyleri

Tıp fakültesi öğrencilerinin cinsiyetlerine göre özerk öğrenme düzeyleri Mann Whitney U Test ile incelenmiştir. Sonuçlar tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3

Cinsiyete Göre Öğrenen Özerkliği

Ölçek	Cinsiyet	N	Ortalama (S. Sapma)	Ortanca (Min.-Maks.)	U Test	p
Çalışma Alışkanlıkları	Kadın	288	25,51(5,2)	27(7-35)	34555	0,296
	Erkek	253	25,23(5,5)	27(7-35)		
Bağımsız Öğrenme	Kadın	288	17,4(3,9)	18,5(5-25)	35667,5	0,670
	Erkek	253	17,24(4,2)	18(5-25)		
Ölçek Genel Toplam	Kadın	288	42,91(8,6)	45(15-60)	35341,5	0,545
	Erkek	253	42,47(9,1)	45(15-60)		

Analiz sonucuna göre erkek ve kadın öğrenciler arasında özerk öğrenme düzeyi bakımından anlamlı farklılık bulunmamaktadır (p>.05).

Sınıfa Göre Öğrencilerin Özerk Öğrenme Düzeyleri

Tıp fakültesi öğrencilerinin öğrenim gördükleri sınıfa göre özerk öğrenme düzeyleri Kruskal Wallis Test ile incelenmiştir. Sonuçlar tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Sınıfa Göre Öğrenen Özerkliği

Ölçek	Cinsiyet	N	Ortalama (S. Sapma)	Ortanca (Min.-Maks.)	K. Wallis Test	p	Anlamlı Fark
Çalışma Alışkanlıkları	1. Sınıf	138	26,23(5,8)	27(8-35)	13,515	0,019	1>2 1>6 2<4
	2. Sınıf	64	24,03(5,4)	26(7-35)			
	3. Sınıf	100	25,39(5,2)	27(7-35)			
	4. Sınıf	90	25,96(4,7)	28(10-35)			
	5. Sınıf	75	25,05(4,9)	27(7-33)			
	6. Sınıf	74	24,59(5,4)	27(8-35)			
Bağımsız Öğrenme	1. Sınıf	138	17,87(4,2)	19(6-25)	12,246	0,032	1>2 1>3 2<4
	2. Sınıf	64	16,39(3,9)	18(8-23)			
	3. Sınıf	100	17,08(3,6)	18(9-23)			

	4. Sınıf	90	17,9(4,1)	20(5-25)			
	5. Sınıf	75	17,01(3,8)	18(7-24)			
	6. Sınıf	74	17,05(4,3)	18(5-25)			
Ölçek Genel Toplam	1. Sınıf	138	44,1(9,5)	47(15-58)	14,486	0,013	1>2 1>3 1>5 1>6 2<4
	2. Sınıf	64	40,42(8,7)	43,5(16-53)			
	3. Sınıf	100	42,47(8,2)	45(16-58)			
	4. Sınıf	90	43,86(8,3)	46,5(15-60)			
	5. Sınıf	75	42,07(8,2)	44(15-57)			
	6. Sınıf	74	41,65(9,1)	45(16-60)			

Analiz sonucuna göre farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler arasında çalışma alışkanlıkları düzeyi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<.05$). Yapılan Nonparametrik Dunn Testi sonucunda 1. sınıf öğrencilerinin özerk çalışma alışkanlıkları 2 ve 6. sınıf öğrencilerinden yüksektir. 4. sınıf öğrencilerinin özerk çalışma alışkanlıkları 2. sınıf öğrencilerinden yüksektir.

Analiz sonucuna göre farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler arasında bağımsız öğrenme düzeyi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<.05$). Yapılan Nonparametrik Dunn Testi sonucunda 1. sınıf öğrencilerinin bağımsız çalışma düzeyi 2 ve 3. sınıf öğrencilerinden yüksektir. 4. sınıf öğrencilerinin bağımsız öğrenme düzeyi 2. sınıf öğrencilerinden yüksektir.

Analiz sonucuna göre farklı sınıflarda öğrenim gören öğrenciler arasında özerk öğrenme düzeyi bakımından anlamlı farklılık bulunmaktadır ($p<.05$). Yapılan Nonparametrik Dunn Testi sonucunda 1. sınıf öğrencilerinin özerklik düzeyi 2, 3, 5 ve 6. sınıf öğrencilerinden yüksektir. 4. sınıf öğrencilerinin özerk öğrenme düzeyi 2. sınıf öğrencilerinden yüksektir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Araştırmada elde edilen bulgular doğrultusunda tahmin edildiği gibi tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenme düzeyleri üst düzeyde çıkmıştır. Özellikle klinik dönemdeki sıkı müfredata karşın klinik öncesi dönemde (1-3) daha az sıkı bir müfredat olması tıp fakültesi öğrencilerinin özerk öğrenmelerinin gelişimini destekleyici nitelikte olduğu söylenebilir. Nitekim Smith (2003) sıkı müfredatların öğrenen özerkliğinin gelişimini daha da zorlaştırdığını söylemiştir.

Cinsiyet açısından incelendiğinde bazı araştırmalarda özerk öğrenme düzeyinin erkeklerde anlamlı fark oluşturacak şekilde daha yüksek çıktığı bilinmektedir (Beahan, 1992;

Cakici, 2017; Üstünlüoğlu, 2009). Fakat bizim araştırmamızda erkek ve kız öğrenciler arasında özerk öğrenme düzeyi açısından bir fark oluşmadığı görülmektedir. Bu durum ise Mardjuki'nin (2018) araştırmasıyla paralellik göstermektedir.

Son dönemde yapılan birtakım araştırmalar, tıp eğitimi programlarına bilinçli bir şekilde yerleştirilen ve kullanılan teknolojik ve çevirim içi araç araçlar ile sanal gerçeklik elementlerinin tıp öğrencilerinin özerk öğrenmelerini teşvik ettiğini ve desteklediğini göstermiştir (Binks et al., 2021; Pottle, 2019; Yang et al., 2020; Zayapragassarazan, 2020)

Sonuç

1. sınıf öğrencilerin özerk öğrenme düzeylerinin diğer sınıflara göre yüksek çıkmasının temel nedenlerinden birinin bu nedenle teknoloji ve bahsedilen araçlar olduğunu tahmin etmekteyiz. Öyle ki, 1. sınıf öğrencileri, pandemi döneminde henüz lise çağında öğrenci olarak, hızlı bir şekilde yüz yüze eğitimden uzaktan eğitime geçmek zorunda oldukları gibi, Yüksek Öğretime Giriş sınavlarına da benzer ortam ve motivasyonlarda hazırlanmak zorunda kalmışlardır. Gremmo ve Riley (1995) de teknolojinin ve özellikle bir bilgi kaynağı olarak internetin, öğrencilere özgün materyallere sınırsız erişim fırsatı verebileceğini ve bunun da öğrenci özerkliğini teşvik daha fazla edebilecek sınıf dışı öğrenme için çok çeşitli kaynaklara erişmelerini sağlayacağını söylemişlerdir. Öğrenciler, boş zamanları ve sosyal uğraşları için teknolojiyle ilgilenmeye alışık olsalar da teknolojiyi öğrenme amaçları için kullanmayı öğrenmeyi daha zor bulabilirler. Fakat teknolojinin öğrenme amaçları için kullanılmasında uygun rehberliğin öğrenen özerkliğini geliştirmede çok önemli bir rol oynadığı iddia edilmektedir (Hafner ve Candlin, 2007; Schwienhorst, 2012).

Jones ve ark. (2010) tıp eğitiminde PDÖ uygulamalarının öğrencileri pratik uygulamalar ve özerk öğrenme konusunda tıp öğrencilerini teşvik ettiğini belirterek buna yönelik eğitim programları geliştirmeye çalışmışlardır.

Öneriler

Literatürde belirtildiği gibi, özerk öğrenme kendiliğinden başlayan veya doğuştan getirilen bir özellik değildir. Bilakis daha çok eğitimcilerin müfredatın ve materyallerin dahil olduğu bir inisiyatifle başlar. Tıp eğitiminin sonunda ulaşılan hekimlik mesleği düşünüldüğünde, yaşam boyu öğrenmeyi gerektiren bir profesyonel alandır. Tıp sürekli gelişen, ilerleyen ve teknolojiyle beraber birçok yeniliği sürekli kazanan bir alandır. Bu nedenle tıp fakültesi öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme ile de çok yakından ilgili olan öz-yönetimli öğrenme, öz-düzenlemeli öğrenme ve öğrenme özerkliğini edinmiş olmaları gerekmektedir.

Tıp eğitiminde simülasyon, sanal gerçeklik, arttırılmış gerçeklik gibi uygulamaların kullanılması teknolojik açıdan öğrencilerin öğrenme özerkliklerini kazanmaları için destek oluşturacaktır. Özerk öğrenmenin eğiticiler ile de yakından ilgili olması nedeniyle tıp eğiticilerinin de özerk öğrenmeyi destekleyici öğretim yöntemlerini uygulaması gerekmektedir.

Kaynaklar

Arslan, S. ve Yurdakul, C. (2015). Turkish adaptation and validation of autonomous learning scale. *Journal of International Social Research*, *8*(39), 565–569.

Beahan, L. (1992). *Sex-related differences in autonomous learning behaviours and mathematics achievement*. https://ro.ecu.edu.au/theses_hons/427

Benson, P. (2001). *Teaching and researching autonomy in language learning*. Harlow. England: Pearson Education.

Binks, A. P., LeClair, R. J., Willey, J. M., Brenner, J. M., Pickering, J. D., Moore, J. S., Huggett, K. N., Everling, K. M., Arnott, J. A. ve Croniger, C. M. (2021). Changing medical education, overnight: the curricular response to COVID-19 of nine medical schools. *Teaching and Learning in Medicine*, *33*(3), 334–342.

Boekaerts, M. (1996). Self-regulated learning at the junction of cognition and motivation. *European Psychologist*, *1*(2), 100–112.

Boud, D. (2012). *Developing student autonomy in learning*. Routledge.

Cakici, D. (2017). An Investigation of Learner Autonomy in Turkish EFL Context. *International Journal of Higher Education*, *6*(2), 89–99.

Dornyei, Z. (2005). *The psychology of the language learner: Individual differences in second language acquisition*. New Jersey Mahwah.

Gravetter, F. J. ve Forzano, L. B. (2012). Research methods for the behavioral sciences. Wadsworth, Cengage Learning. *International Edition: ISBN-13*, 971–978.

Gremmo, M.-J. ve Riley, P. (1995). Autonomy, self-direction and self access in language teaching and learning: The history of an idea. *System*, *23*(2), 151–164.

Hafner, C. A. ve Candlin, C. N. (2007). Corpus tools as an affordance to learning in professional legal education. *Journal of English for Academic Purposes*, *6*(4), 303–318.

Hedge, T. (2001). *Teaching and learning in the language classroom* (Vol. 106). Oxford university press Oxford, UK.

Holec, H. (1981). *Autonomy in Foreign Language Learning Oxford.* Oxford University Press.

Hughes, P. (2003). Autonomous learning zones. *European Conference for Research on Learning and Instruction, Padova, Italy*, 26–30.

Jones, N. L., Peiffer, A. M., Lambros, A., Guthold, M., Johnson, A. D., Tytell, M., Ronca, A. E. ve Eldridge, J. C. (2010). Developing a problem-based learning (PBL) curriculum for professionalism and scientific integrity training for biomedical graduate students. *Journal of Medical Ethics*, *36*(10), 614–619.

Knowles, M. S. (1975). *Self-Directed Learning: A Guide for Learners and Teachers.* Association Press, 291 Broadway, New York, New York 10007 ($4.95).

Kohonen, V. ve Bedley, G. (1992). Experiential language learning: second language learning as cooperative learner education. *Collaborative Language Learning and Teaching*, 45–64.

Kumaravadivelu, B. (2008). Beyond methods: Macrostrategies for language teaching. In *Beyond Methods: Macrostrategies for Language Teaching*. Yale University Press.

Kusurkar, R. A., ve Croiset, G. (2015). Autonomy support for autonomous motivation in medical education. *Medical Education Online*, *20*(1), 27951. https://doi.org/10.3402/meo.v20.27951

Littlewood, W. (1996). "Autonomy": An anatomy and a framework. *System*, *24*(4), 427–435.

Macaskill, A., ve Taylor, E. (2010). The development of a brief measure of learner autonomy in university students. *Studies in Higher Education*, *35*(3), 351–359.

Mardjuki, M. S. (2018). Learner autonomy: Gender-based perception among EFL Indonesian students. *Indonesian Journal of EFL and Linguistics*, *3*(1), 1.

Pottle, J. (2019). Virtual reality and the transformation of medical education. *Future Healthcare Journal*, *6*(3), 181.

Rathbone, C. H. (1971). *Open education: The informal classroom*. Citation Press New York.

Schwienhorst, K. (2012). *Learner autonomy and CALL environments*. Routledge.

Smith, R. C. (2003). Pedagogy for autonomy as (becoming-) appropriate methodology. In *Learner autonomy across cultures* (pp. 129–146). Springer.

Üstünlüoğlu, E. (2009). Autonomy in language learning: Do students take responsibility for their learning? *Journal of Theory ve Practice in Education (JTPE)*, *5*(2).

Wang, P. (2011). Constructivism and learner autonomy in foreign language teaching and learning: To what extent does theory inform practice. *Theory and Practice in Language Studies*, *1*(3), 273–277.

Williams, G. C., ve Deci, E. L. (1998). The importance of supporting autonomy in medical education. *Annals of Internal Medicine*, *129*(4), 303–308.

Yang, C., Yang, X., Yang, H. ve Fan, Y. (2020). Flipped classroom combined with human anatomy web-based learning system shows promising effects in anatomy education. *Medicine*, *99*(46).

Zayapragassarazan, Z. (2020). COVID-19: Strategies for Engaging Remote Learners in Medical Education. *Online Submission*, *9*(273), 1–18.